וְעַמְּדֵנוּ את הדופן השלישית כְּנֶגֶד רֹאשׁ תּוֹר – בסמוך לסוף אחת הדפנות כשהיא נוטה באלכסון כלפי פנים הסוכה, שבאופן זה נראה שיש בה ארבעה דפנות. שָׁתִיק רַב ולא ענה על שאלתם. הגמרא מביאה שיטות נוספות כדברי רב שמעמידים את הטפח כנגד היוצא: אֵיתֵימַר נַמִּי, אָמַר שְׁמוּאֵל מִשְּׁמֵיהּ דְּלֵוִי שֶׁמַּעֲמִידוֹ לדופן השלישית כְּנֶגֶד הַיּוֹצֵא. וְכֵן מוֹרִין בֵּי מִדְרָשָׁא שֶׁמַּעֲמִידוֹ כְּנֶגֶד הַיּוֹצֵא. דעה נוספת: רַבִּי סִימוֹן, וְאִיתֵימָא – ויש אומרים שלא רבי סימון אלא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי חלק על דברי רב במקום העמדת הטפח אלא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי – מרחיק מאחת הדפנות השלמות שלשה טפחים פחות משהו ומעמיד שם את הדופן שהוא מעט יותר מטפח, וְכֵיוָן שכָּל פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טפחים סָמוּךְ לַדּוֹפֶן כְּלָבוּד דָּמֵי, נמצא שהאוויר פחות משלושה נחשב כסתום, ובצירוף הטפח ומשהו, יש כאן דופן שלישית של ארבעה טפחים, שהיא רוב דופן של שבעה טפחים, ומכשירה את הסוכה, אבל כשאין כאן ארבעה טפחים אין הסוכה כשרה.

אָמַר רַב יְהוּדָה, סוּכָּה עֲשׂוּיָה כְּמָבוֹי ששתי דפנותיה אינם עומדות סמוכות זו לזו, אלא זו מול זו, והעמיד בסמוך להם דופן טפח, אף היא כְּשֵׁרָה. וְאוֹתוֹ טֶפַח של הדופן השלישית, מַעֲמִידוֹ בסמוך לדפנות לְכָל רוּחַ שֶׁיִּרְצֶה. דעה נוספת: רַבִּי סִימוֹן, וְאִיתֵימָא – ויש אומרים שלא רבי סימון אלא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי חלק ואָמַר, שבסוכה העשויה כמבוי אין די בדופן שלישית ברוחב טפח, אלא עוֹשֶׂה לוֹ – לדופן השלישית פֶּתַח [־דופן] ברוחב אַרְבָּעָה טפחים וּמַעֲמִידוֹ בְּמרחק של פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טפחים סָמוּךְ לַדּוֹפֶן – לאחת הדפנות, וְכיון שכָּל פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טפחים סָמוּךְ לַדּוֹפֶן כְּלָבוּד דָּמֵי, נמצא שהאוויר פחות משלושה נחשב כסתום, ובצירוף הדופן של ארבעה טפחים ומשהו, יש כאן דופן של שבעה טפחים שהוא שיעור סוכה קטנה.

שואלת הגמרא על רבי סימון: וּמַאי שְׁנָא – מדוע חָתָם – לגבי שתי דפנות העומדות כמין גא״ם דְּקָאָמַרְתְּ דדופן שלישית כָּגֵיא – די שתהיה ברוחב טֶפַח שׁוֹחֵק, וּמַאי שְׁנָא הָכָא דשתי הדפנות עומדות כמבוי המפולש קָאָמַרְתְּ שכדי להכשיר סוכה זו בָּעֵיָא דופן השלישית שתהיה פֶּתַח ברוחב אַרְבָּעָה טפחים, ולא די בדופן טפח. מיישבת הגמרא: חָתָם דְּאֵיכָּא שְׁתֵּי דְּפָנוֹת כְּהֲלָכָתָן הסמוכות זו לזו [בזוית של 90 מעלות], סַגֵּי לֵיהּ בְּטֶפַח שׁוֹחֵק שבצירוף הלבוד יהיה רוב דופן [ארבעה טפחים], הָכָא דְּלֵיכָּא שְׁתֵּי דְּפָנוֹת כהלכתן הסמוכות זו לזו, אלא עומדות זו כנגד זו, אִי אֵיכָּא פֶּתַח אַרְבָּעָה טפחים שמעמידו בפחות משלושה לדופן, אֵין – כשרה הסוכה, משום שעל ידי הלבוד נמצא דופן שבעה טפחים, אוֹלָם אִי לֹא – אם יש רק דופן טפח ועל ידי צירוף הלבוד נמצא דופן ארבעה, לֹא – אין דופן זה מכשיר את הסוכה.

אָמַר רָבָא, וְסוכה זו ששתי דפנותיה עומדות סמוכות זו לזו, אֵינָהּ נִתֶּרֶת בטפח שוחק לבד, אֶלָּא צריך להעמיד את הטפח בְּצוּרַת הַפֶּתַח – שיעמיד קנה ברוחב חצי טפח בצמוד לאחת הדפנות, ויעמיד עוד קנה ברוחב חצי טפח בסוף הרוח השלישית, ויניח קנה מעליהם, ונמצא שהרוח השלישית כולה סתומה ב׳צורת הפתח׳.

שיטה נוספת בדברי רבא: אֵיכָּא דְּאָמְרֵי אָמַר רָבָא, וְסוכה זו נִתֶּרֶת נַמִּי בְּצוּרַת הַפֶּתַח – ישנם שני אופנים להתיר סוכה זו, האחד בהנחת טפח שוחק בפחות משלושה טפחים לאחת הדפנות השלמות [כדברי רבי סימון], והשני על ידי צורת הפתח לכל הדופן השלישית. ולשיטה זו אין שיעור לרוחב הקנים שצורת הפתח, אלא קנה כל שהוא מכאן, וקנה כל שהוא בסוף הרוח השלישית, וקנה על גביהם.

שיטה שלישית בדברי רבא: אֵיכָּא דְּאָמְרֵי אָמַר רָבָא, וסוכה זו צְרִיכָא נַמִּי צוּרַת הַפֶּתַח – בכדי להכשיר סוכה זו יש להניח גם טפח שוחק בפחות משלושה טפחים לאחד הדפנות השלימות, וגם לעשות צורת הפתח על ידי הנחת קנה כל שהוא בסוף הרוח השלישית וקנה על גביהם.

מספרת הגמרא: רַב אַשִׁי אַשְׁכְּחֵיהּ – מצאו לְרַב כַּהֲנָא שהיה בסוכתו שתי דפנות הסמוכות זו לזו [־כמין גא״ם], וראה דְּקָא עָבִיד [־עשה] רב כהנא טֶפַח שׁוֹחֵק בסמוך לדופן פחות משלושה כדי להכשירה, וְבנוסף לכך קָא עָבִיד גם צוּרַת הַפֶּתַח. תמה רב אשי וְאָמַר לֵיהּ לרב כהנא, מדוע הוזקקת לעשות גם טפח שוחק וגם צורת הפתח, וכי לֹא סָבַר מַר לָהָא דְּרָבָא, דְּאָמַר רָבָא וְנִתֶּרֶת נַמִּי בְּצוּרַת הַפֶּתַח – כלשון השניה בדברי רבא שדי באחד מהם, או בטפח שוחק או בצורת הפתח. אָמַר לֵיהּ רב כהנא לרב אשי, אֲנָא כְּאִידָךְ לִישָּׁנָא דְּרָבָא סְבִירָא לִי – אני סבור כאותם האומרים דְּאָמַר רָבָא וּצְרִיכָא נַמִּי צוּרַת הַפֶּתַח – שבכדי להכשיר סוכה זו צריך הן טפח שוחק סמוך לדופן פחות משלושה, והן צורת הפתח:

שנינו בברייתא שלדעת חכמים מספר הדפנות שצריכות להיות בסוכה הן שְׁתַּיִם כְּהֲלָכָתָן כו׳ ושלישית אפילו טפח: אָמַר רָבָא, וְכֵן לַשַּׁבָּת – כשם שבדיני סוכה הדופן השלישית נחשבת לדופן שלימה אף על פי שאינה אלא ברוחב טפח, כן לדיני שבת בשבת של סוכות היא נחשבת כדופן שלימה, ואם סוכה זו עומדת ברשות הרבים סמוך לביתו מותר להוציא ולהכניס מהסוכה לביתו בשבת זו, משום דְּמַגּוֹ דְּהַוְיָא – מתוך שנחשבת דופן שלישית זו של טפח כְּדוֹפֶן שלימה לְעִנְיַן סוּכָּה, הוא הדין דַּהַוְיָא – נחשבת גם כְּדוֹפֶן שלימה לְעִנְיַן שַׁבָּת.

אִיתְיְבֵיהּ אַבַּיֵי לרבא, וּמִי אָמְרִינַן מַגּוֹ דדופן לענין סוכה הוי דופן לענין שבת, וְהָתַנְיָא, דּוֹפֶן סוּכָּה כָּדוֹפֶן שַׁבָּת – כל הנחשב דופן לענין שבת, כגון מחיצה מקנים העומדים סמוכים זה לזה בפחות משלושה טפחים, שדינם כמחיצה לענין שבת להחשיב את השטח המוקף לרשות היחיד, אף על פי שהפרוץ מרובה על העומד, משום שנחשב כאילו הכל סתום מדין ׳לבוד׳, נחשב דופן גם לענין סוכה, וּבִלְבַד שיהא זהיר שֶׁלֹּא יְהֵא בֵּין קָנֶה לַחֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טֶפָחִים כדי שלא יצא מתורת לבוד. מוסיפה הברייתא: וְיִתֵּירָה שַׁבָּת עַל סוּכָּה – אף שבדינים האלו שוים דיני שבת ודיני סוכה, מכל מקום יש דינים בהם חמורה שבת מסוכה, שֶׁהַשַּׁבָּת אֵינָהּ נִתֶּרֶת במחיצות שיש בה פרצות יותר משלשה טפחים [בלא צורת הפתח] להחשיבם לרשות היחיד, אֶלָּא בְּאופן שהעֹומֶד שבמחיצות מְרוּבֶּה עַל הַפְּרוּץ שבהם, אבל אם הפרוץ שבהם מרובה על העומד מתבטלים המחיצות ואינם מחשיבים את המקום ההוא לרשות היחיד, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּסוּכָּה שכשרה בשתי דפנות כהלכתן ושלישית אפילו טפח, ואפילו אם הפרוץ מרובה על העומד כגון שיש פרצות בשתי הדפנות כהלכתן ובצירוף שתי הרוחות שאין בהם דפנות הפרוץ מרובה על העומד. הבינה הגמרא: מַאי לָאו כוונת הברייתא, שיְתֵירָה הלכות טלטול של שַׁבָּת דְּסוּכָּה – שבת של סוכות, אֲסוּכָּה – על הלכות הכשר סוכה, וגם בשבת של סוכות אסור לטלטל בסוכה שהפרוץ שבה מרובה על העומד, וְלֹא אַמְרֵינַן מַגּוֹ שדופן זו נחשבת דופן לענין סוכה תחשב גם דופן לענין שבת ויהיה מותר לטלטל בה בשבת של סוכות, ונקשה לרבא הסובר שאומרים מגו. דוחה הגמרא: לֹא זו כוונת הברייתא, אלא שיְתֵירָה הלכות טלטול של שַׁבָּת דְּעֵלְמָא – בשאר ימות השנה, עַל הלכות טלטול של שַׁבָּת דְּסוּכָּה, שבשבת בשאר ימות השנה אסור לטלטל באופן שהפרוץ של המחיצות מרובה על העומד, ואילו בשבת של סוכות מותר לטלטל משום מגו וכשיטת רבא.

מקשה הגמרא: אִי הָכִי שכוונת הברייתא להבדיל בין שבת שבשאר ימות השנה לשבת של סוכות, אולם הלכות טלטול בשבת של סוכות והלכות הכשר סוכה שוים משום שאומרים מגו, אם כן לִיתְנֵי נַמִּי – היה לברייתא להוסיף ולומר שיְתֵירָה – חמורה הלכות הכשר סוּכָּה דְּעֵלְמָא – בימות החול, אֲסוּכָּה דְּשַׁבָּת – על פני סוכה בשבת של סוכות, דְּאִילּוּ סוּכָּה דְּעֵלְמָא שיש לה שתי דפנות מקבילות כמבוי המפולש, בָּעֵיָא טֶפַח שׁוֹחֵק בדופן השלישית כדי להכשירה, ובפחות מכך אינה נכשרת, וְאִילּוּ סוּכָּה דְּשַׁבָּת – ישנו אופן שבו לֹא בָּעֵיָא טֶפַח שׁוֹחֵק, וְכַגֹּנֵי בִּלְחֵי משהו, דְּהָא אַתְּ [־רבא] הוּא דְּאָמַרְתְּ שאם סִיכֵּךְ סוכתו עַל גַּבֵּי מְבוֹי המפולש משני צדדיו שֶׁיֵּשׁ לוֹ בראשו סמוך לאחת הדפנות לֶחִי, כָּשֵׁר – כיון שהלחי נחשב כמחיצה, ומשום כך מבוי זה שיש לחי בראשו נחשב שיש לו שלש מחיצות, וכיון שלעניין שבת נחשב

המשך בעמוד קמ

למחיצה, הוא הדין לעניין סוכה שאפילו אם אין הלחי רחב טפח הוא מועיל להיחשב דופן שלישית ולהכשיר את הסוכה מדין 'מגו', ומדוע לא אמרה הברייתא דין זה שחמור דין הכשר סוכה העשויה כמבוי בימות החול שבכדי להכשירה צריך טפח שוחק ולא די בלחי, מדינה בשבת של סוכות שדי בלחי כדי להכשירה. מתרצת הגמרא: **הַהוּא** – דין זה **לֹא אִצְטְרִיכָא לֵיהּ** לומר מחמת פשיטותו, שכיון שדיני שבת חמורים מדיני סוכה, אם כן כל שכן הוא – **הַשְׁתָּא מִקְּילְתָא** [־מסוכה] **לְחַמְירְתָא** [־לשבת] **אַמְרִינַן** מגו, שדופן שהפרוץ שבה מרובה על העומד שכשרה לעניין סוכה נחשבת כדופן גם לעניין שבת החמורה, **מֵחַמְירְתָא** [־משבת] **לְקִילְתָא** [־לסוכה] **לֹא כָּל שֶׁכֵּן** שנאמר מגו, וכיון שדופן זו נחשבת דופן לגבי שבת החמורה, ודאי שנחשבת גם דופן לעניין סוכה.

**גּוּפָא, אָמַר רָבָא**

אם סִיכֵּךְ סוכתו עַל גַּבֵּי מָבוֹי מפולש משני הצדדים שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְחִי באחד מראשיו, כְּשֵׁרָה משום מגו – מתוך שמועיל הלחי להיחשב כדופן לענין שבת מועיל גם להיחשב דופן לענין סוכה. וְעוד אָמַר רָבָא דין נוסף בו יש להתיר סוכה משום מגו, שאם סִיכֵּךְ – הניח סכך עַל גַּבֵּי פַּסֵּי בִּירָאוֹת כְּשֵׁרָה – הקילו חכמים לעולי רגלים שיוכלו להשקות מים לבהמותיהם מבאר הנמצאת ברשות הרבים, על ידי שיניחו סביב לבאר בארבעת קצוותיה ארבע עמודים שכל אחד נוטה אמה לכל צד, ונחשב כאילו כל המקום שבפנים מגודר ונעשה רשות היחיד, ומתוך [־מגו] שפסי ביראות אלו מועילים לעניין שבת להחשיבם כרשות היחיד, הוא הדין לעניין סוכה בשבת שבתוך החג שאם סיכך על גבי פסין אלו הסוכה.

וּצְרִיכָא, דְּאִי אַשְׁמְעִינַן – שאם היה רבא משמיענו רק דין סיכך על גבי מָבוֹי שיש לו לחי, היה מקום לומר שרק באופן זה נאמר דין מגו מִשּׁוּם דְּאִיכָּא שָׁתֵּי דְּפָנוֹת מֶעָלְיָתָא – שהרי שתי הדפנות של המבוי הם דפנות שלימות ורק לענין הדופן השלישית צריך לדין מגו, אֲבָל גַּבֵּי סִיכך על גבי פַּסֵּי בִּירָאוֹת, דְּלֵיכָּא שָׁתֵּי דְּפָנוֹת מֶעָלְיָתָא – שאין כאן שום דופן שלימה [שבכל אחת מהן הפרוץ מרובה על העומד], אֵימָא – היינו אומרים שבאופן זה לֹא אומרים מגו, קא משמע לן רבא שגם בזה נאמר דין מגו. וְאִי אַשְׁמְעִינַן – ואם היה רבא משמיענו רק דין סיכך על גבי פַּסֵּי בִּירָאוֹת, היה מקום לומר שרק באופן זה נאמר דין מגו מִשּׁוּם שבאופן זה ישנה מעלה דְּאִיכָּא שָׁם אַרְבַּע דְּפָנוֹת – שהרי יש בכל אחת מארבע הדפנות שתי אמות של דופן אמה מכאן ואמה מכאן, אֲבָל באופן שסִיכֵּךְ עַל גַּבֵּי מָבוֹי שיש לו לחי דְּלֵיכָּא שָׁם אַרְבַּע דְּפָנוֹת – שהרי יש רק שתי דפנות ולחי, אֵימָא שבאופן זה לֹא אומרים מגו, קא משמע לן רבא שגם בזה נאמר דין מגו. וְאִי אַשְׁמְעִינַן חֲנִי תַּרְתֵּי – סיכך על גבי מבוי שיש לו לחי או על פסי ביראות, היה מקום לומר שדין מגו נאמר רק מֻחְמֶרְתָּא לְקִילְתָּא – שדופן המועילה לעניין שבת החמורה תועיל גם לעניין סוכה שדיניה קלים משבת, אֲבָל מגו דהוה דופן לסוכה הוה דופן לשבת, שהוא מֻקְּלְתָּא לְחֻמְרְתָּא, אֵימָא שבאופן זה לֹא אומרים מגו, ולא היינו מתירים להכניס ולהוציא מהבית לסוכה שיש לה שתים כהלכתן ושלישית טפח בשבת שבתוך החג, קא משמע לן רבא שדין מגו נאמר אפילו מסוכה לשבת. מסיימת הגמרא, שאכן מחמת טעמים אלו צְרִיכָא – הוצרך רבא לומר את כל שלושת דיני מגו:

שנינו במשנה: וְסוכה שֶׁחַמָּתָהּ מְרוּבָּה מִצִּלָּתָהּ פְּסוּלָה: הגמרא מביאה ברייתא הדנה אם דין זה נאמר רק לגבי הסכך, או גם לגבי הדפנות: תָּנוּ רַבָּנָן, פסול חמתה מרובה מצילתה אינו אלא באופן שחַמָּתָהּ מרובה מצילתה מֵחֲמַת הַסִּיכּוּךְ – שאין הסוכה מסוככת דיה ונכנסת החמה לסוכה דרך הסכך, וְלֹא באופן שהחמה מרובה בסוכה מֵחֲמַת דְּפָנוֹת הסוכה שאינם אטומים דיים, שדי בכך שהסכך צלתו מרובה מחמתו, והמחיצות אינם נקראות סכך. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ חולק וְאוֹמֵר, אַף כשחמתה של הסוכה מרובה מצילתה מֵחֲמַת הַדְּפָנוֹת, נפסלת הסוכה. מבארת הגמרא את טעמו של רבי יאשיה: אָמַר רַב יִמַּר בַּר שַׁלְמָיָה מִשְּׁמֵיהּ דְּאַבָּיֵי, מַאי מַעֲמָא דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דִּכְתִיב (שמות מ ג) 'וְסַכּוֹתָ עַל הָאָרוֹן אֶת הַפָּרֹכֶת', ומבואר בכתוב שאף על גב שפָּרֹכֶת מְחִיצָה היא שהיתה מבדלת בין ההיכל לקודש הקדשים כנאמר בתורה (שם כו לג) 'וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים', ואף על פי כן קָא קָרֵיהּ רַחֲמָנָא בְּכָבְכָה – לשון סכך, אֶלְמָא – הרי שמחיצה גם כן נקראת 'סכך', ומשום כך סובר רבי יאשיה שמְחִיצָה כְּסָכָךְ בָּעֵינַן, ובשם שבסכך נאמר שאם חמתו מרובה מצילתו פסול, הוא הדין במחיצות שאם חמתן מרובה מצילתן פסולה. וְרַבָּנַן סברו שאין ראיה מפסוק זה, כיון שהַהוּא – מה שנאמר בפרוכת 'וְסַכּוֹתָ' לשון סכך הוא לומר דְּנָיְיחוֹ בֵּיהּ פּוּרְתָּא – שיש לכפוף מעט את הפרוכת בראשה כלפי הגג, דְּמֶחֱזֵי כְּסָכָךְ – כדי שתראה כמסוככת, אך מחיצה המבדילה בלבד אינה סכך.

אָמַר אַבָּיֵי, רַבִּי, וְרַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי שִׁמְעוֹן, וְרַבָּן גַּמְלִיאֵל, וּבֵית שַׁמַּאי, וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וַאֲחֵרִים, כּוּלְּהוּ סְבִירָא לְהוּ – כל התנאים הנזכרים סוברים שסּוּכָּה דִּירַת קֶבַע בָּעֵינַן – שהסוכה צריכה שתהיה ראויה להשתמש בה בקביעות כבית. ומבארת הגמרא מנין לאביי שהתנאים הנזכרים סוברים כן: שיטת רַבִּי מוכח, מִדְּתָנְיָא, רַבִּי אוֹמֵר, כָּל סוּכָּה שֶׁאֵין בָּהּ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת פְּסוּלָה, והיינו משום שסובר שהסוכה צריכה שתהיה דירת קבע חשובה כבית ששיעורו הוא ארבע אמות על ארבע אמות. שיטת רַבִּי יְהוּדָה מוכח, מהָא דַּאֲמַרְן שפסול חמתה מרובה מצילתה הוא גם כשחמתה מרובה רק מחמת הדפנות, והיינו משום שסובר שהסוכה צריכה שתהיה דירת קבע, ומשום כך צריך שתדמה לבית שאין החמה נכנסת לתוכו גם מחמת הדפנות. שיטת רַבִּי יְהוּדָה מוכח, מִדְּתָנֵי, סוּכָּה שֶׁהִיא גְּבוֹהָה לְמַעְלָה מֵעֶשְׂרִים אַמָּה פְּסוּלָה, וביאר רבא לעיל שטעם חכמים הוא משום שסוברים שהסוכה צריכה להיות דווקא דירת ארעי ומשום כך באופן שהיא גבוהה יותר מעשרים אמה שאינה ראויה להיעשות אלא במחיצות קבע פסולה, ואילו רַבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר סוכה זו, וטעמו משום שסובר שהסוכה צריכה שתהיה דירת קבע ולכך אפילו גבוהה למעלה מעשרים אמה כשרה. וְכן מוכח שיטת רַבִּי שִׁמְעוֹן, מִדְּתָנְיָא, שלפי דעת חכמים הכשר דפנות הסוכה נעשה על ידי שָׁתַּיִם בְּהִלְכָתָן וּשְׁלִישִׁית אֲפִילּוּ טֶפַח, ואילו רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר שצריך להכשר הסוכה שָׁלֹשׁ כְּהִלְכָתָן וּרְבִיעִית אֲפִילּוּ טֶפַח, וביארה הגמרא (לעיל ו:) טעמו של רבי שמעון מדתנאמר (ישעיה ד ו) 'וְסֻכָּה תִּהְיֶה לְצֵל יוֹמָם מֵחֹרֶב וּלְמַחְסֶה וּלְמִסְתּוֹר מִזֶּרֶם וּמִמָּטָר' וכשאין לסוכה ארבע דפנות אינה מגינה ממטר, ומוכח ששיטתו שהסוכה צריכה שתהיה דירת קבע כבית ושתגן ממטר. שיטת רַבָּן גַּמְלִיאֵל מוכח, מִדְּתָנְיָא, הָעוֹשֶׂה סוּכָתוֹ בְּרֹאשׁ הָעֲנָלָה אוֹ בְּרֹאשׁ הַסְּפִינָה, רַבָּן גַּמְלִיאֵל פּוֹסֵל וַרַבִּי עֲקִיבָא מַכְשִׁיר. וטעמו של רבן גמליאל משום שהוא מצריך דירת קבע, וסוכה שהיא בראש הספינה אינה דירת קבע כיון שהיא גבוהה וכשתבוא הרוח עוקרתה, וכן סוכה שעשאה בראש העגלה פסולה, כיון שהיא נודדת ממקום למקום ונחשבת סוכת עראי. שיטת בֵּית שַׁמַּאי מוכח, מִדְּתָנַן, מִי שֶׁהָיָה רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ בְּסוּכָּה וְשׁוּלְחָנוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, בֵּית שַׁמַּאי פּוֹסְלִין וּבֵית הִלֵּל מַכְשִׁירִין, והעמידה הגמרא לעיל (ג.) שנחלקו גם בשיעור סוכה קטנה, שלשיטת בית שמאי שיעור סוכה קטנה הוא כדי ראשו רובו ושלחנו שהוא שבעה טפחים על שבעה טפחים, אך פחות משיעור זה הסוכה פסולה משום שאינה ראויה לדירה, ואילו לדעת בית הלל הסוכה כשרה אפילו אם יש בה שיעור מקום לראשו ורובו בלבד ללא שולחנו שהוא ששה טפחים על ששה טפחים, ומוכח שיטת בית שמאי שהסוכה צריכה שתהיה ראויה לדירה. שיטת רַבִּי אֶלְעָזָר מוכח, מִדְּתָנַן, הָעוֹשֶׂה סוּכָתוֹ כְּמִין צָרִיף – שרחבה מלמטה והדפנות משופעים באלכסון כלפי מעלה זה כנגד זה עד שאין לה גג למעלה כלל, אוֹ שֶׁפָּחָתָהּ – שהשעין את דופן הסוכה באלכסון לַכּוֹתֶל ונמצא שאין לה גג, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל לְפִי שֶׁאֵין לָהּ גַּג ואינו נאה לדירה, וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין. שיטת אֲחֵרִים מוכח, מִדְּתָנְיָא, אֲחֵרִים אוֹמְרִים סוּכָּה הָעֲשׂוּיָה עגולה כַּשּׁוּבָךְ, פְּסוּלָה, לְפִי שֶׁאֵין לָהּ זָוִיּוֹת ואין דרך דירת קבע בכך.

עתה דנה הגמרא בשיעור סוכה עגולה, כמה צריך להיות היקף העיגול שלה כדי להכשירה: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, סוּכָּה הָעֲשׂוּיָה כַּבְכָּבִשָּׁן – עגולה ככבשן, אִם יֵשׁ בְּהֶקֵּיפָהּ כְּדֵי לֵישֵׁב בָּהּ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּנֵי אָדָם, כְּשֵׁרָה, וְאִם לָאו, פְּסוּלָה. מבארת הגמרא: כְּמַאן – כמו איזו שיטה סובר רבי יוחנן שהצריך שיעור גדול כל כך להכשר הסוכה, עַל כָּרְחָךְ שהוא סובר כְּשיטת רַבִּי דְּאָמַר כָּל סוּכָּה שֶׁאֵין בָּהּ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת פְּסוּלָה. מקשה הגמרא שגם לשיטת רבי אין צורך בשיעור גדול כל כך: שהרי מִכְּדֵי – מאחר שגַּבְרָא בְּאַמְּתָא יָתֵיב – שיעור מקום מושבו של אדם הוא אמה, וכלל בידינו שכָּל עיגול שֶׁיֵּשׁ בְּהֶקֵּיפוֹ – באורך היקפו שָׁלֹשׁ טְפָחִים, יֵשׁ בּוֹ באמצעו במקום הרחב ביותר [בקוטר] רוֹחַב טֶפַח, ואם כן בְּתֵרֵיסָר סָגֵי – גם אם יהיה בהיקפה כדי להושיב בה רק שנים עשר בני אדם, גם כן יהיה בסוכה זו שיעור ארבע על ארבע אמות [שהרי עיגול שקוטרו ארבע אמות נמצא היקפו שתים עשרה אמות – והוא מקום ישיבה לשנים עשר בני אדם].